

A:—Sri M. V. KRISHNAPPA (Minister for Revenue).—

(a)	District	Jagirs	Paigahs
	Gulbarga ...	396	126
	Raichur ...	449	...
	Bidar ...	22	57
		<hr/> 867	<hr/> 183

(b) The former Government of Hyderabad had granted suspension of $\frac{1}{4}$ th of land revenue in the ex-Paigah villages of Bidar District only from 1951-52.

(c) No information is available.

(d)	Taluk	25 per cent	50 per cent
	Bidar ...	48	5
	Humnabad ...	22	37
	Bhalki ...	59	35
	Aurad ...	11	2
		<hr/> 140	<hr/> 79

(e) Yes. Suspension of land revenue assessment to the extent of 50 per cent is being allowed to the ex-Paigah villages in Bidar District, where the average rate of assessment is 100 per cent or more in excess of the average rate of assessment of the adjoining Diwani villages.

Member's Representation

Sri S. SIVAPPA (Sravanabelagola).—Before going to the next item on the agenda, I would like to bring to your kind notice the adjournment motion and special motion that we have sent regarding Krishna-Godavari.....

Mr. SPEAKER.—I will have to look into it.

Sri S. SIVAPPA.—It is a vital subject.....

Mr. SPEAKER.—If the hon. Member gives me five minutes before... I can understand his difficulty.

Sri S. SIVAPPA.—You have been giving top priority to such subjects.....

Mr. SPEAKER.—But, how is it possible for me to look into it and pass orders in five minutes?

Sri S. SIVAPPA.—Let the Government make a statement stating their stand.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ವಿ. ರೇವಣ್ಣಸಿದ್ಧಪ್ಪ (ತಿಪಟೂರು).—ಎರಡು ಗಂಟೆ ಮುಂಚೆ ಕೂಡಬೇಕೆಂದಿದೆ. ನಾವು ಬೆಳಿಗ್ಗೆ 5 ಗಂಟೆಗೇ ಎದ್ದರೂ ಕೂಡ ಅಭೀನು ಆಗ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದಿಲ್ಲವಾದ್ದರಿಂದ ಮುಂಚೆ ಕೂಡಲು ಆಗಲಿಲ್ಲ.

Mr SPEAKER.— I have already told the Hon'ble Member. A point does not get added sanctity because he said so. How much time will the Government require, for replying to the debate?

Sri K. MALLAPPA (Minister for Industries and Commerce).—I will be taking about an hour, Sir.

Mr. SPEAKER.—We will sit till 12-30 P.M. The debate may go on till 11-30 A.M.

BUDGET ESTIMATES FOR 1963-64—DEMANDS FOR GRANTS

DEMAND NO. 24—INDUSTRIES.

(Debate continued)

†ಶ್ರೀ ಕೆ.ಪಿ. ರೇವಣ್ಣ ಸಿದ್ದಪ್ಪ (ತಿಪಟೂರು).—ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಕೈಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ದೇಶ ಇತರ ದೇಶಗಳಿಗಿಂತ ಬಹಳ ಹಿಂದುಳಿದಿದೆ. ನೀರಾವರಿ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ನಮ್ಮ ದೇಶವನ್ನು ಕಡೆಗಾಣಿಸಿದೆ ಎಂಬುದು ಸರ್ವರಿಗೂ ವೇದ್ಯವಾಗಿರುವ ವಿಷಯವಾಗಿದೆ. ನೀರಾವರಿಗೆ ಉತ್ತೇಜನ ಸಾಕಷ್ಟು ದೂರವಿದ್ದರೆ ಕೈಗಾರಿಕಾ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಾಡಲು ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಈಗ ವಿವ್ಯಕ್ತವಾಗಿ ಕೂಡ ತೊಂದರೆಯಾಗಿದೆ. ಹೀಗಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ಮೈಸೂರಿನ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ವರ್ತಿಸುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ನಮ್ಮ ದೇಶವು ಬಹಳ ಕಡೆಗಾಣಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ ಎಂಬುದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ವೇದ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ.

ಸ್ವಾಮಿ, ಗೊಬ್ಬರದ ಕಾರ್ಖಾನೆಯನ್ನು ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸುವುದು ಬಹಳ ದಿವಸಗಳಿಂದ ನಮ್ಮ ನಾಯಕರು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಅದನ್ನೂ ಸ್ಥಾಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಬಹುಶಃ ಅದು ನಮ್ಮ ದೇಶ ಬಿಟ್ಟು ಬೇರೆ ಪ್ಲಾಂತ್ರಿಕ್ ಹೋಗಬಹುದೆಂಬ ಪದ್ಧತಿ ಬಲವಾಗಿ ಹಬ್ಬಿದೆ. ಸರ್ಕಾರ ಇದಕ್ಕೆ ಗಮನ ಕೊಟ್ಟು ಅದನ್ನು ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಬೇಕು. ವ್ಯವಸಾಯವು ಮುಂದುವರೆಯ ಬೇಕಾದರೆ ಗೊಬ್ಬರ, ವ್ಯವಸಾಯದ ಉಪಕರಣಗಳು ಮುಂತಾದವನ್ನು ಸಾಕಷ್ಟು ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸುವ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಎಚ್ಚರಿಕೆ ವಹಿಸಬೇಕು. ಈಗ ಬೇಕಾದ ಆ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳು ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಸಾಕಾದಷ್ಟು ಒದಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಆಹಾರ ಸಂಪತ್ತು ಹೆಚ್ಚುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಾಗಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಶೈತನ್ಯ 6 ತಿಂಗಳು ಮಾತ್ರ ವ್ಯವಸಾಯದಲ್ಲಿ ನಿರತರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಉಳಿದ 6 ತಿಂಗಳು ಅವರಿಗೆ ಯಾವ ಕಸೂಡಿ ಇಲ್ಲದೆ ವೃಥಾ ಕಾಲ ಕಳೆಯ ಬೇಕಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಅವರು ದುರಭಾಸಗಳಿಗೆ ತುತ್ತಾಗಲು ಅನಕಾಶವಾಗುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಸಣ್ಣ ಪುಟ್ಟ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವುದು ಬಹಳ ಒಳ್ಳೆಯದು. ಕೊಟ್ಟಣದ ಅಕ್ಕಿ ತಯಾರಿಕೆ, ಕೈಗಾಣ, ಕಂಬಳಿ ನೇಯುವುದು, ಕೈಕಸು ಮುಂತಾದುವು ರಿಬೇಟ್ ಸಲ್ಲಿ ನೆತನಮಾತ್ರವೇ, ರಿಬೇಟ್ ಇಲ್ಲದೆ ನೆತನಮಾತ್ರವಲ್ಲ.

ಕೆಲವು ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಮಾರುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಈ ರಿಬೇಟ್ ಏನು ಕೊಡುತ್ತೀರಿ ಅದನ್ನು ರಾಜಕೀಯ ಮುಂದಾಳುಗಳು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡು ಅದರ ಮುಖಾಂತರ ತಮ್ಮ ರಾಜಕೀಯ ಬೆಳೆಸುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆಂಬ ವಿಷಯ ಈ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳನ್ನು ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಮುಂತಿಗಳಾಗಲೀ ಅಥವಾ ಕ್ಷಾರಾಗಲೀ ನೋಡಬೇಕೆಂದರೆ, ಹೆಚ್ಚು ವೇಳೆ ಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ, 24 ಘಂಟೆ ನನ್ನ ಸಂಗಡ ಬರುವುದಾದರೆ ಒಂದೆರಡು ನಿರ್ದೇಶನಗಳನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತೇನೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ನೋಡಬಹುದು. ಅಂಥಾ ಕೈಗಾರಿಕೆಯಾವ ಮೂರೆಯಲ್ಲೂ ಇಲ್ಲ. ತಾಲ್ಲೂಕಿಗೆ ಒಂದೊಂದು ಕೈಗಾರಿಕೆಯು ಸೂಕ್ತವನ್ನು ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ಅಲ್ಲಿ ರೆವಿನ್ಯೂ ಇರಾಖೆಯು ಅದರ ಕಾರಿಗಳಿವಾರೆ. ಇಂಟರ್-ಮೀಡಿಯಟ್ ಅಥವಾ ಎಸ್.ಎಸ್.ಎಲ್.ಸಿ. ಪಾಸ್ ಆಗಿರತಕ್ಕ ಒಬ್ಬ ಸೆಕ್ರೆಟರಿ, ಕೆಲವು ಜನ ಗುಮಾಸ್ತರು ಇರುತ್ತಾರೆ. ಅಲ್ಲೂ ಕೂಡ ಜನ ಸಾಲ ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ನೋಡುತ್ತಾರೆಂಬ ವಿಷಯ ಯಾವುದಾದರೂ ಕೈಗಾರಿಕೆ ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಿ ಅದನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಬೇಕೆನ್ನುವ ಮನಸ್ಸು ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲದೆ ಅಲ್ಲಿ ಒಂದುವೇಳೆ ವ.ನಸಿದ್ದರೂ ಅದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಹಾಗೆ ತಜ್ಞರ ಸಲಹೆಯೂ ಇಲ್ಲ. ಪ್ರೋತ್ಸಾಹವೂ ಇಲ್ಲ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಹಿಂದಿನಿಂದಲೂ ಯಾವುದಾದರೂ ಕೈಗಾರಿಕೆ ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಿ ಅದರಲ್ಲೂ ನಾಣಿನ